

Vereniging van Nederlandse Gemeenten
De heer Jan van Zanen en
De heer Eelco Eerenberg

Per e-mail

c.c. Ministerie van VWS
Staatssecretaris Paul Blokhuis en
Minister Hugo de Jonge

referentie 20210065/HS/PvdL/YvA/mg
betreft Arbeidsmarkt in het jeugdzorgdomein
bijlage(n) -

Utrecht, 20 oktober 2021

Geachte heer Van Zanen, geachte heer Eerenberg,

Met deze brief vragen we uw aandacht voor de uiterst ingewikkelde en zorgelijke ontwikkelingen rond de arbeidsmarkt in het jeugdzorgdomein. Dat heeft ook te maken met de uitwerking van de landelijke afspraken over hogere zorgsalarissen in de brede zorgsector. We volgen uw eerder ingenomen standpunt dat de 'overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling (ova)'-indexatie door gemeenten toegepast moet worden bij de indexatie van jeugdzorgtarieven. En doen, via u, een beroep op alle gemeenten om deze ova-indexatie ook daadwerkelijk toe te passen. Het kabinet heeft een verhoging van de zorgsalarissen toegezegd. Daarnaast bieden de extra middelen voor jeugdzorg die naar gemeenten gaan ook ruimte voor betere tarieven, die verbeteringen op de arbeidsmarkt voor de jeugdzorgsector mogelijk maken.

Het is u wellicht bekend dat de CAO Jeugdzorg (ongeveer 34.000 werknemers) inmiddels al bijna een jaar is afgelopen en dat er wederom sprake is van een verlenging van de CAO 2019-2020 tot 31 december 2022. Sinds februari 2021 zijn wij in gesprek met de vakbonden FNV, CNV en FBZ over een nieuwe cao Jeugdzorg. De onderhandelingen verlopen moeizaam. Werkgevers hebben geen financiële ruimte om een passend loonbod te kunnen doen. Sterker nog: sommige leden hebben al grote moeite met het mandaat waarmee onze delegatie nu onderhandelt, omdat ze vrezes voor hun voortbestaan.

In de jeugdzorg is er sprake van een toenemende arbeidsmarktproblematiek. Met alle consequenties van dien: de uitstroom van gekwalificeerd persoon uit de sector wordt steeds groter, het verzuim en de werkdruk nemen alsmaar toe en er zijn steeds minder goed gekwalificeerde medewerkers te vinden die dit belangrijke werk willen doen.

Deze problematiek hangt sterk samen met de financiële krapte bij werkgevers. Salarisering, maar ook secundaire arbeidsvoorwaarden zoals opleidingsbudget en de mogelijkheden voor intervisie, spelen een belangrijke rol in de mate waarin de sector er in slaagt nieuwe medewerkers aan te trekken en bestaande medewerkers te behouden. Waar het ontbreekt aan meerjarige contracten

en reële (en geïndexeerde) tarieven voor jeugdzorgaanbieders, ontstaat een neerwaartse spiraal: het hoge verloop en verzuim verhoogt de werkdruk op de overgebleven professionals. Waardoor het risico toeneemt dat ook zij vertrekken en de kwaliteit onder druk komt te staan.

Helaas blijkt uit signalen, die wij van onze leden ontvangen, dat de door gemeenten gehanteerde indexering de afgelopen jaren achterblijft op de kostenontwikkeling of dat er zelfs helemaal geen sprake is van indexering van tarieven. Tarieven worden eerder naar beneden dan naar boven bijgesteld. Werkgevers hebben enorm ingeteerd op alle reserves (zoals ook blijkt uit verschillende onderzoeken) en hebben daardoor geen financiële middelen voor investeringen in personeel, zowel in de primaire- als in de secundaire arbeidsvoorwaarden. Structurele verbeteringen op de arbeidsmarkt vragen immers ook om structurele financiële ruimte.

De looneis van de vakbonden is 5 % (voor alle sectoren). Het extra geld dat naar gemeenten gaat voor jeugdzorg in combinatie met de toezegging¹ van het kabinet om de zorgsalarissen in 2022 in ieder geval met 1,5 % te verhogen, sterkt de vakbonden in deze looneis.

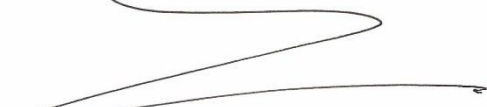
We doen via u een dringende oproep aan alle gemeenten om ervoor zorg te dragen dat de toegezegde extra OVA-stijging ten behoeve van de ontwikkeling van de middeninkomens in de zorg met ingang van 1 januari 2022 daadwerkelijk wordt doorgegeven aan de werkgevers in de jeugdzorg. Zodat zij deze gelden direct ten goede kunnen laten komen aan de betreffende werknemers. Uiteraard moeten ook de reeds lopende contracten die een langere looptijd hebben dan 1 januari 2022 hierop worden aangepast.

Daarnaast roepen we, via u, gemeenten op om te zorgen dat een deel van de extra middelen voor jeugdzorg die via het gemeentefonds beschikbaar zullen komen in 2022 via een verhoging van de tarieven bij de werkgevers terecht komt. Hiermee kunnen zij de problemen op de arbeidsmarkt te lijf gaan en daarmee ontstaat ruimte om een nieuwe cao af te sluiten. Met een verhoging van de tarieven kunnen werkgevers een reëel loonbod doen en er ontstaat ruimte om de werkdruk te verlichten, te investeren in opleiden en ontwikkelen van zittende professionals én inwerken en behouden van jeugdzorgmedewerkers. Dit is hard nodig om te voorkomen dat de krapte aan goed opgeleid personeel uiteindelijk ernstige consequenties zal hebben voor de kwaliteit en beschikbaarheid van de gespecialiseerde jeugdzorg en jeugdhulp.

Wij willen de geschetste neerwaartse spiraal graag doorbreken, maar hebben uw steun daarbij hard nodig.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur van Jeugdzorg Nederland,



Hans Spigt

Namens de cao-delegatie van Jeugdzorg Nederland,



Paul van der Linden

¹ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2021Z16154&did=2021D34805